

ČLENOVIA REDAKČ. RADY:

Ing. Milan Jakubík
Mgr. Ján Slosiarik
Beáta Pavúková
Martina Kolényová
Adriána Kormanová
Mgr. art. Rastislav Kysly

OBSAH:

- Príhovor
- Očami starostu
- Zo života v obci
- Škola
- Obecné spolky
- Historické okienko

Č. VYDANIA
EV 5747/19
DÁTUM VYDANIA
02.06.2022
ROČNÍK
štvrtý
PORADOVÉ Č.:
05/2022
ISSN
ISSN 2644-481X

VYDAVATEL:

Obec Dobrá Niva
Nám. SNP 47/9
962 61 Dobrá Niva

IČO:
00319830

DOBRONIVSKÉ noviny

MESAČNÍK O TOM, ČO SA V OBCI DOBRÁ NIVA - DEDINA ROKA 2009 DEJE

PRÍHOVOR

Drahí dobronivčania,

ďalší mesiac máme za sebou a do rúk sa Vám dostáva nové vydanie našich novín s čerstvými informáciami.

Väčšina z Vás určite postrešla informáciu, že samosprávy vstupujú do štrajkovej pohotovosti, kvôli hrozbe výrazného krátenia ich príjmov z podielových daní. Toto rozhodnutie vstúpiť do štrajkovej pohotovosti vyplýva z uznesenia ZMOSu, ktoré sa sformovalo na májovom mimoriadnom sneme. Situácia je naozaj vážna a svedčí o tom aj fakt, že počas 30 ročnej existencie ZMOSu bol to len druhý mimoriadny snem. Samosprávy oprávnené bijú na poplach, nakoľko vláda sa im rozhodla výrazným spôsobom skrátiť príjmy, aby našla krytie výdavkov pre zmiernenie dopadov rapidného nárastu cien tovarov a služieb. No akosi pri tom zabudla na to, že zvýšená miera inflácie dopadá nielen na fyzické osoby, ale vysoké

ceny tovarov a služieb a s nimi spojené zvýšené nákladové položky negatívne pociťujú všetky mestá a obce. Nehovoriac o tom, že prijatý protiinflačný balíček vlády sa týka najmä rodičov so študujúcimi deťmi a aj to vo forme nižšieho platenia daní a príspevkov na voľnočasové aktivity detí. Priamu pomoc v ňom nenájdu napr. seniori, alebo domácnosti bez detí, ktoré sú tiež zasiahnuté infláciou a často krát sú aj oni skupinou ohrozenou chudobou. Hodnota tohto protinflačného balíčka, ktorý má byť vyplatený na úkor financovania samospráv má odhadovanú hodnotu cca 620 mil. € - t.j. cca 20 % rozpočtu miest, obcí a VÚC. Drvivá väčšina samospráv si tvorí vyrovnaný rozpočet a už teraz v ňom nedokáže vykryť úplne všetky ich potreby pre financovanie správy, údržby a rozvoja v reálnom čase. Nie ešte to, aby náš rozpočet na strane príjmov bol krátený o spomínaných cca 20 % a kvôli masívnemu zdraž-

vaniu všetkých cien vstupných komodít musíme znášať aj rapidne zvýšenú mieru nákladov. Darmo minister financií vraví, že samosprávam nič brať nebudú, keď systém nastavujú tak, že o tie spomínané financie nám vyplatia menej. Nie ministerstvá, nie štátne inštitúcie, ale mestá a obce sú nosnou kostrou infraštruktúry celého štátneho systému a na základe ich financovania sa deje rozvoj jednotlivých regiónov. Je obrovskou chybou siahť v súčasnej dobe na poddimenzované rozpočty miest a obcí, keď sme stále ešte svedkami veľkého investičného dlhu štátu do ich rozvoja. Máme nedostavané vodovody, kanalizácie, cestnú infraštruktúru, nie sú zrekonštruované verejné budovy, ktorých investície niekoľkonásobne prevyšujú rozpočty dotknutých samospráv a štát nedokáže vytvoriť ani podmienky pre reálne čerpanie fondov, ktoré sú na to určené a tak radšej vracia financie späť EU namiesto toho, aby ich dal mestám a obciam na rozvojové projekty.

ŠKOLA

ŠKOLA

HISTORICKÉ OKIENKO

Zlá ekonomická situácia sa týka každého v štáte, no novým nastavením pravidiel a prerozdelením „pomoci“ na úkor samospráv sa podmienky ešte zhoršujú. Je tu reálna hrozba, že samosprávy nebudú mať financie na pokrytie všetkých kompetencií, ktoré na ne štát veľkoryso preniesol a už vôbec nebudú mať financie ani na vlastný rozvoj. Ak budeme prinútení ísť v rámci vykrytia deficitu spôsobeného takýmto politickým rozhodnutím do zvýšenia miestnych daní a poplatkov, tak to pocítia plošne všetci občania a bohužiaľ najviac to pocítia nízkopříjmové domácnosti. Na toto upozorňujú všetci starostovia, primátori a župani bez rozdielu „farby stranického trička“, či sú koalíční, opoziční, mimoparlamentní, či nezávislí. Upozorňuje na to ZMOS, Únia miest, Združenie samosprávnych krajov SK 8, upozorňujú na to ana-

lytici. Ak nedôjde k dohode ohľadom dofinancovania tohto výpadku, tak štrajkové aktivity samospráv nezostanú iba pri symbolickom stiahnutí obecných vlajok na pol žrde, ale zrejme sa pristúpi aj k postupnému prestaniu financovania a vykonávania určitých kompetencií, ktoré nám štát veľkoryso postúpil a postupnému vracaniu týchto „Danajských darov“ späť do rúk štátu. Bolo zarážajúce, ako bolo spomenuté jedným z predstaviteľov ZMOSu, že keď v jednom regióne na Slovensku bol poškodený most a potrebovali ho opraviť, kde cena bola rádo niekoľko desiatok - možno sto tisíc, tak štát povolal svoju zložku Útvar hodnoty za peniaze, aby niekoľko mesiacov analyzovala najvhodnejší variant opravy a či sa to vôbec oplatí opravovať. No keď sa jednalo o prijatie zákona, ktorý má dopad vyše pol miliardy

EUR na všetky samosprávy, tak štát - ministerstvo financií nemalo za potreby urobiť žiadnu analýzu a ani ísť cez medzirezortné pripomienkové konanie a následné rokovanie s dotknutými organizáciami, ale hneď to silou politického rozhodnutia v „superrýchlom konaní“ odhlasovali v NR SR. Pretože benefity z prijatého balíčka protiinflačných opatrení sa týkajú len časti obyvateľstva a idú na úkor financovania samospráv, čo sa plošne dotkne každého jedného občana, tak sú všetky samosprávy v štrajkovej pohotovosti a budú sa snažiť jednotne postupovať, aby sa tento nespravodlivo nastolený stav zvrátil. Mestá a obce si vždy dokázali plniť svoje úlohy aj v ťažkých - či priam krízových situáciách, čoho sme boli svedkami aj v nedávnej dobe pri Covide, či utečeneckej kríze a aj na základe toho požívajú väčšiu

dôveru občanov, ako štátne inštitúcie.

Sme dennodenne v kontakte s ľuďmi a pomáhame im riešiť aj ich problémy spôsobené nedokonalou legislatívou, no čelní predstavitelia štátu si musia uvedomiť, že mestá a obce nie sú ich bankomatom. Jednoducho doplna naložené široké vozy našich kompetencií sa nespracú cez úzku bránu nášho finančného rozpočtu. A tak sú len dve možnosti: buď nám odoberú z kompetencií, alebo zvýšia financovanie, lebo takto nastavený systém sa zvládnuť bez následkov nedá. Rozhodnutie bude musieť prísť v najbližších dňoch. Dúfajme, že bude aj racionálne a nielen politické.

Všetko dobré prajem.

*Ing. Milan Jakubík
starosta obce*

OČAMI STAROSTU

V tejto rubrike Vás tradične informujem o udalostiach v našej obci, ktoré za ostatný mesiac prebehli, resp., ktoré v najbližšej dobe očakávame.

Dom služieb – Rekonštrukčné práce na výstavbe nových bytov pokračujú aj naďalej podľa plánu. Zrealizovala sa výmena okien a strešných okien v už obývanom podkroví, zrealizovalo sa zateplenie a kompletne fasádne nátery na severozápadnej stene a zateplenie je ku koncu mesiaca uskutočnené aj na stene od hlavnej cesty a čiastočne aj na stene od dvora. Vo vnútri sa realizuje osadenie profilov potrebných pre montáž sadrokartónu, vysprávkovanie muriva po osadení okien, pokračuje sa v elektroinštalčných prácach, zrealizovalo sa prebúranie vstupu od schodiska na druhé podlažie, vysprávkovali sa steny a strop kotolne a tiež sa uskutočnilo namontovanie časti systému pre zvod dažďovej vody. V najbližšom mesiaci sa plánuje pokračovať v zateplovaní a vo fasádnych prácach, plánuje

sa osádzanie sadrokartónových podhládov, dokončenie elektroinštalácie, osadenie fotovoltaičných panelov na strechu a inštalácia zariadení kotolne.

Rekonštrukcia cesty I/66 Dobrá Niva - Breziny - dopravné obmedzenia spojené s rekonštrukciou cesty I/66 sú v našej obci, ako aj v blízkom okolí, či už v smere na Zvolen, alebo Krupinu citelné každý deň a každý deň vidieť, čo sa na danom úseku urobilo. Za ostatný mesiac bola sčasti zaasfaltovaná cesta v úseku Pažite - po zástavku na Krupinu a bol aj zrealizovaný nový nástupný ostrovček na tejto zastávke + ostrovček pre prechod pre chodcov (chodník pri ňom sa bude musieť ešte prerobiť, aby boli v rovnakej výške). Už ste ma aj viacerí upozornili na zle uskutočnené práce na ceste a najmä na to, že vodárenské uzávery sú zaasfaltované zle a keď po nich prejde auto, tak okrem značného hluku to spôsobuje aj vibrácie v blízkych domoch (rovnaký problém je aj na ostrých ukonče-

niach nového asfaltu). Ďalšia vec, čo ste ma upozornili, že za obcou smerom na Zvolen, kde rozširujú cestu, zasahujú do Vašich pozemkov. Tieto všetky veci som už aj predostrel zhotoviteľovi, ako aj investorovi a prisľúbili, že budú v týchto veciach aj konať. Som s nimi v telefonickom kontakte a spravidla každý týždeň mávame aj kontrolné dni, na ktorých im predkladám aj tieto informácie a požiadavky od Vás.

Prepadnutý most na E.M. Šoltésovej - začiatkom mája sa nám stalo, že sa prepadol most na ul. E.M. Šoltésovej vedúci cez Studničný jarok. Mostné teleso bolo už dlhšiu dobu v zlom technickom stave a bolo naozaj len otázkou času, kedy k tomuto dôjde. Našťastie sa nikomu nič nestalo. Most ako taký nemal najpevnejšiu konštrukciu, no slúžil desiatky rokov. Pred dvomi rokmi sme dali spod neho vynosiť naplavené kamene a napraviť vymyté kamene, ktoré tvorili jeho základ. No tým, že meander potoka sa nachádza priamo pod mostom - voda - najmä počas zvýšenej hladiny dokonala

dielo skazy a vymyla a pohla úplne všetky základy, na ktorých je most položený. Navyše vrchná - mostná časť nie je zaizolovaná a prepúšťa cez seba vodu čo spôsobuje ešte rýchlejšiu degradáciu mostných prvkov. Privolaný projektant mostných objektov (a zároveň aj statik) už iba potvrdil, že súčasný stav mosta je neopraviteľný a musí dôjsť k jeho sanácii a následne vybudovaniu nového mostného objektu. K tomuto stanovisku sa priklonila po obhliadke aj stavebná komisia obce a dala odporúčanie pre obecné zastupiteľstvo ísť do tejto vynútenej investičnej akcie.

Oprava dreveného mosta - na stavebnej komisii sa bolo aj na fyzickej obhliadke dreveného mosta, ktorý už tiež potrebuje opravu, kvôli hnilobnému procesu na niektorých prvkoch. Komisia sa uzhodla, že najlepším variantom ako zachrániť tento most bude ten, kedy sa opraví (vymenia) poškodené prvky a celý most sa prestreší. Poslanec Mgr. Art. Rastislav Kyslý už pracuje na dizajnovom návrhu nového prestrešenia, aby nebolo iba účelné, ale aby

bolo aj architektonicky zaujímavé. Tomuto stretnutiu predchádzalo aj stretnutie s pôvodným architektom a realizátorom tohto mosta, ktorý bohužiaľ pred pár dňami zomrel a tak už nestihol vidieť redizajn nového prevedenia jeho mosta.

Rekonštrukcia chodníka na ulici 8. marca - keďže ceny stavebných materiálov zo dňa na deň stúpajú a byrokratické procesy v štáte sa stále predlžujú, tak aj my sme sa stali svedkami situácie, keď nám vysúťažiený dodávateľ z roku 2020 dopredu odmietol za tú istú cenu zrealizovať dielo v roku 2022. Cenová ponuka, ktorú nám vypracoval s aktuálnymi cenami hovorí o 15%-nom navýšení diela, čo v prípade realizácie musíme znášať z vlastných zdrojov. Horšie na tom je, že táto investícia bola z fondov určených pre MAS z programového obdobia 2014-2020 (predĺženého do r. 2022) a ak by sme teraz túto investíciu odmietli, museli by sme znovu súťažiť a je vysoko pravdepodobné, že byrokratický aparát štátu by nestihol túto investíciu posúdiť a hrozilo by nám prepadnutie týchto finančných prostriedkov. Preto aj napriek zvýšenej cene by som odporúčal, rovnako ako aj stavebná komisia, aby sme išli do realizácie tohto diela. Opravy oboch mostov, ako aj navýšenie ceny pri rekonštrukcii chodníka sa v prípade odsúhlasenia obecným zastupiteľstvom budú realizovať z vlastných zdrojov obce uložených v rezervnom fonde.

Kosenie zelene - každoročne je pre našu samosprávu nápor, čo sa týka personálnych kapacít, ktoré nám treba na to, aby sme stihli kosiť verejnú zeleň. Keďže tohto roku je naozaj vážny nedostatok ľudí, ktorí robia údržbu verejnej zelene, tak Vás veľmi pekne prosím, aby ste nám pomohli a vyčistili si najmä tie úzke pásy zelene, ktoré máte v okolí Vašich domovov (na priedomí, v rigoloch pred domami) sami, alebo mali

aspoň strpenie, nakoľko tých pár zamestnancov, ktorých máme, nedokážu byť naraz na viacerých miestach. Ďakujeme za ochotu, za pomoc a za pochopenie.

Oprava reaktora na novej ČOV - a aby nám toho nebolo málo, tak začiatkom druhej dekády nám vznikla porucha na reaktore v novej ČOV. Po cca 20 rokoch služby už začínajú odchádzať niektoré komponenty v rámci technológie. Agresívne prostredie rozožralo spojovací materiál, ten už nápor nevydržal a tak vytrhlo potrubie dýchadla na dne reaktora. Neostávalo nič iné, ako reaktor odstaviť, vyčerpať, vymývať, opraviť nielen chybný spoj, ale všetky spoje vymeniť za nové - z nerez, vyčistiť potrubie, osadiť nové nálevky a znovu ho naplniť. Okrem toho sme mali problémy aj s tým, že sme do čističky navážali veľké množstvo odpadových vôd zo žump, čo zapríčinilo zlé hodnoty v rámci vzoriek. Preto po novom musíme túto aktivitu utlmiť, a tak najnovšie budeme môcť do ČOV naviesť max. 1 fekálny voz denne = 5000 l. Ďakujem hlavne Danovi Krajčovi za angažovanosť a odborný prístup k odstráneniu poruchy na ČOV. Dúfajme, že na Envirofonde nám čím skôr odsúhlasia dotáciu na vybudovanie ďalšieho reaktora a prepojenie starej ČOV s novou, aby sme mohli zvýšiť kapacitu spracovania odpadových vôd.

Základná škola si 10. mája 2022 nádherným programom pripomenula škola svoje 60-te výročie, 50-te výročie si pripomenula materská škola a 10-te výročie bolo od udelenia čestného názvu Základná škola s materskou školou Juraja Sláviaka Neresnického v Dobrej Nive. Zároveň pani riaditeľka pri tejto príležitosti a po 40 rokoch pedagogickej praxe oznámila svoje rozhodnutie, že tento školský rok je zároveň aj posledným pre ňu na pozícii riaditeľky školy. K jej zásluhám a poďakovaniu za jej celoživotnú prácu sa ešte

vrátim v jednom z nasledujúcich vydaní novín. No teraz sa však chcem poďakovať všetkým, ktorí sa zaslúžili o takýto krásny program a o prezentáciu nielen našej školy, škôlky, ale aj celej obce. Ďakujem všetkým aj za ich doterajšiu prácu, výsledky a verím, že vzájomná dobrá spolupráca škola - obec, bude aj do budúcnosti prebiehať minimálne na takejto úrovni, ako doteraz. So základnou a materskou školou sú jednoznačne spojené deti a keďže 1.6. je aj Medzinárodný deň detí, tak si dovoľm popriať všetkým deťom najmä veľa zdravia, veľa šťastia, aby nikdy nepoznali čo je to vojna. Prajem im veľa úspechov v učení, úsmev na tvári a aby iskričky šťastia a radosti, ktoré majú v očiach rozžiarili aj tváre ich rodičov, starých rodičov a blízkych.

Oslavy ukončenia II. Svetovej vojny - v piatok 6.5.2022 sa v Obci Dobrá Niva pietnym aktom pri pomníku padlých uskutočnili oslavy 77-meho výročia ukončenia 2. sv. vojny. V dnešnej dobe, kedy za našou východnou hranicou prebieha vojenský konflikt je potrebné si pripomínať tieto udalosti našej histórie, ich genézu a najmä množstvo obetí, aby sme predišli rozpútaniu globálneho vojenského konfliktu, ktorý v súčasnosti hrozí a mohol by mať fatálne následky pre celé ľudstvo. Pevne veríme, že chyby minulosti a jej následky budú aj pre súčasné generácie dostatočným mementom a súčasné a budúce generácie nebudú na vlastnej koži poznať hrôzy vojny.

Gavurky run 2022 - 28.5.2022 sa v našej obci už po ôsmykrát uskutočnili bežecké preteky Gavurky run. Toto už tradičné športové podujatie (po dlhšom čase konečne bez obmedzení) si ani tohto roku nenechalo ujsť 271 bežcov na hlavnej (10,4km) a hobby (5,6 km) trati + súťažilo vyše 100 detí v detských disciplínach. Pohodová a priateľská atmosféra,

skvelé výkony bežcov, ktorí prepisovali rekordné časy trate, výborný guláš, pivo, prelety lietadiel, bohatá tombola a všetko zvládnuté na profesionálnej úrovni, zanechalo u účastníkov nielen dobrý pocit, ale urobilo aj dobré meno našej obci. Ďakujem všetkým účastníkom a za organizáciu podujatia ďakujem členom ŠPORTKLUBU Dobrá Niva, zamestnancom obce, členom DHZ, dobrovoľníkom, ako aj všetkým sponzorom podujatia a ostatným, ktorí sa akokoľvek pricinili o hladký priebeh a veríme, že takáto spolupráca bude aj naďalej.

Majáles - som rád, že po pandémie Covid-19 sa nám rozbieha aj kultúrno-spoločenské dianie v obci a tak v piatok 3.6.2022 sa uskutoční pri príležitosti rúcania májov tanečná zábava o 20:00 na amfiteátri Kolo. A samozrejme pred tým ešte v zmysle tradícií prebehne rúcanie májov. Srdečne Vás všetkých pozývame a prajeme dobrú zábavu.

Dobronivská kvapka krvi - Pozývame a zároveň prosíme všetkých, ktorí chcú a môžu, aby prispeli nie peniazmi, nie hmotnými vecami, ale darovaním tej najvzácnejšej tekutiny, ktorou je krv a ktorej v lete vždy býva nedostatok, počas akcie Dobronivská kvapka krvi. Darovanie krvi prostredníctvom mobilnej výjazdovej jednotky bude možné aj v našej obci a to v piatok 17.6.2022 od 8:00 - 10:00 hod. v priestoroch kultúrneho domu v Dobrej Nive. Prosíme darcov, aby dopredu nahlásili svoju účasť na obecnom úrade, alebo na tel. 0915 850 044. Bližšie informácie o možnosti darovania krvi sa dozviete na internetovej stránke www.ntssr.sk. Prvodarcom prosíme, aby si so sebou priniesli preukaz poistenca a pravidelných darcov aj svoj Preukaz darcu krvi. Vopred všetkým darcom

Ďakujeme!

ZO ŽIVOTA V OBCI

Oslavy 77. výročia konca vojny v Európe

V piatok 6. mája sme si v Dobrej Nive pripomenuli 77. výročie konca vojny v Európe. Najskôr sa uskutočnila slávnostná členská schôdza ZO SZPB, ktorú viedol jej podpredseda Zdenko Zajac. Ten mal aj príhovor k zúčastneným členom. Predseda organizácie Ján Slosiarik potom informoval o činnosti Oblastného výboru SZPB za uplynulé obdobie, ktoré bolo poznačené pandemiou. V diskusii sa sústredila pozornosť na organizačné zabezpečenie zájazdu do Liptovského Mikuláša, kde chceme navštíviť cintorín Nicovô a uctiť si obeť 2. svetovej vojny a tiež aj trochu pozrieť Vysoké Tatry v okolí Štrbského plesa. V závere schôdze sa ešte blahoželalo jubilantom k ich životným jubileám. Po skončení schôdze sa všetci prítomní, ale aj ďalší obyvatelia obce zúčastnili pietneho aktu – položená venca pri pamätníku obetiam 1. a 2. svetovej vojny. Po štátnej hymne a básni mal slávnostný príhovor predse-

da ZO SZPB. V ňom upozornil najmä na želanie všetkých - na skoré ukončenie vojny na Ukrajine a potrebu vyjednávania medzi znepriatelenými stranami.

Deň víťazstva - tento sviatok sa už tradične spája aj so sviatkom Dňa matiek, ktorý slávime druhú májovú nedeľu. Aj im sa v príhovore poďakoval predseda za ich obetavú prácu pri výchove človeka a náročnú úlohu v rodine. K jeho slovám na záver slávnostného aktu sa pripojil aj starosta obce Milan Jakubík, ktorý im zaželel najmä pevné zdravie a veľa radosti v kruhu svojich rodín.

Na druhý deň sa uskutočnila už tradičná turistická vychádzka rodičov s deťmi, ale aj žiakov, ktorú organizuje ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického. Po desiatich rokoch, kedy sa táto akcia uskutočnila po prvý raz, sme sa opäť vybrali na Šitno. Mali sme aj obavu, či nezmokneme, ale sniečko nám prišlo a všetci sme mohli byť spokojní. Viacerí z nás boli po prvýkrát na Šitnianskom hrade

a zaujímavé boli pre nás aj pozostatky zberných jarkov, ktoré naplňali vodou tajchy v okolí Banskej Štiavnice. A

popri jednom z nich sme sa vrátili aj na Počúvadlianske jazero, kde nás čakal autobus.

Mgr. Ján Slosiarik

Zápis do 1. triedy

V mesiaci apríl sa v našej základnej škole uskutočnil Zápis do 1. ročníka. Zápis mal dve fázy. Prvou fázou bola elektronická prihláška, ktorú museli rodičia vyplniť a druhou fázou bola účasť detí a rodičov na zápise.

Posledné dva roky sme nemali fyzický zápis v škole, preto naša radosť z malých predškolákov bola o to väčšia. V piatok 22.4. od 15.00 hod. sa začali zbierať do školy malí budúci žiacikovia v sprievode svojich rodičov. Na chodbe ich vítali rozprávkové zvieratká, ktoré pre nich prichystali rôzne hry zo stavebníc a puzzle. Deti sa mohli zoznámiť a poobzerať si učeb-

nice, písanky ale aj rôzne zaujímavé učebné pomôcky.

Po úvodnom preskúmaní si budúcich žiakov zavolała Snehulienka aj s pani učiteľkou, ktoré pre nich mali nachystané rôzne úlohy. Žiaci mali za úlohu pomôcť Snehulienke vyriešiť všelijaké úlohy. Vytliedli slovo na slabiky, hľadali predmety, ktoré sa ukryli alebo naopak pribudli do radu. Určovali prvú hlásku v slove. Pomáhali prejsť Snehulienke po chodníku s číslami, kde určovali daný počet. Nakoniec pomohli Snehulienke vystrihnúť jablčko.

Všetci boli veľmi usilovní a Snehulienka sa tešila, že našla šikovných kamarátov. Za odmenu dostali od Snehulienky jablčko so sladkou od-

menou (ale už nie otrávené) a pani riaditeľka im odovzdala Pamätný list.

Do základnej školy sa na školský rok 2022/2023 zapísalo 26 detí, z toho jedno

dieťa bude pokračovať v predprimárnom vzdelávaní. V septembri v prvej triede privítame 25 šikovných prváčikov. Už sa na nich tešíme.

Mgr. Kvetoslava Babiaková

Environmentálna výchova patrí medzi priority školy a v rámci nej aj zber papiera

Po vyše 4- mesačnom opozdení sa mohla uskutočniť aj tradičná návšteva filmového predstavenia v kine Cinemax v Európe v Banskej

Bystrici. Vyše 90 žiakov, ktorí sa zapojili do jesenného zberu si v piatok 8. apríla, mohlo za odmenu pozrieť film, ktorý si vybrali. Účasť bola ešte

stále ovplyvnená pandemiou, lebo až 22 „zberačov“ sa tejto akcie nemohlo zúčastniť a mohli ich nahradiť tí, ktorí sa v celkovom poradí umiestnili

až pod čiarou. Samozrejme aj tí, ktorým pandémie nedovolila ísť do kina, boli odmenení

sladkosťou v podobe chutnej čokolády.

Hneď po Veľkej noci, v

polovici apríla, sme už stihli organizovať aj jarný zber. Nazbierali sme vyše 8200 kg. Aj keď našim cieľom bolo 10 ton, ale pri všetkej našej snahe to nevyšlo. Zarobené peniažky žiaci využijú na zabezpečenie svojich koncoročných školských výletov. Pri tomto zbere treba pochváliť najmä žiakov 8. triedy, ktorí pomohli „vyčistiť“ archív dobronivského Poľnohospodárskeho družstva a tak získali 1 800 kg papiera, ktorý skončil v kontajneri. Určite pritom spoznali aj cenu vlastnej práce a budú si potom viac vážiť každé zarobené euro. Aj v tomto zbere boli finančnou odmenou ocenení aj traja najlepší zberači.

Na prvom mieste sa umiestnil Martin Baláž /689 kg/, druhý skončil Lukáš Troiak /442 kg/ a na treťom mieste sa umiestnila Alžbeta Bacúliková /420 kg/. Pre úplnosť ešte uvediem poradie prvých troch v jesennom zbere – 1.m. Mia Mária Mikulášová /882 kg/, 2.m. Daniel Bukovčan /592,5 kg/, 3. m. Simona Mrázová /571 kg/. Určite v tejto aktivite budeme pokračovať aj v budúcom školskom roku a návšteva filmového predstavenia je pre viacerých dostatočnou motiváciou, aby už od teraz začali zbierať staré časopisy, letáky a noviny.

Mgr. Ján Slosiarik

Filmové umenie v dobe spoločného spoluzitia a dnes

Po vyše dvoch rokoch, po prestávke spôsobenej pandemiou, sa žiaci zapojení do projektu „Žili sme v jednom štáte – Československu“ mali opäť možnosť stretnúť. Tentokrát žiaci zo ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického v Dobrej Nive cestovali do Čiech, do partnerskej školy Vodňanská v Prachaticiach. Čakal ich zaujímavý týždeň venovaný filmovému umeniu.

Samozrejme, najskôr sa museli navzájom bližšie zoznámiť, aj keď cez počítač sa už videli. Ale predsa, zoči voči je to iné. A tiež sa zoznámili so školou ako takou. Potom už nič nestálo v ceste projektovým aktivitám.

Jedným z cieľov projektu je i spoznávanie kultúrneho a historického dedičstva krajín. A tak v prvé popoludnie v zmiešaných skupinách obja-

vovali krásy malého, historického mesta Prachaticce.

Druhý deň bol venovaný práci na jednotlivých témach. Opäť v zmiešaných skupinách vytvárali prezentácie alebo nacvičovali scény na tému – herci, herečky, režiséri, filmy, rozprávky, filmové hlásky. Popoludní sa vybrali do blízkeho mesta České Budějovice, do sídla Juhočeskej televízie. Táto je síce malá, ale žiaci získali predstavu o tom, ako to v televízii funguje. Aj oni si mohli vyskúšať prácu s kamerou, dokonca niektorí sa pred ňu i postavili a zahrli sa na reportérov. Potom sme sa prešli historickým centrom mesta a jeho námestím.

Filmové umenie bez asi tých najznámejších filmových štúdií v bývalom Československu a terajšom Česku by nebolo ono. Áno, Barrandov. Prezreli si miesta, na ktorých sa i v súčasnosti natáčajú filmy, nazreli do múzea filmu, do skladov s nábytkom

i filmovými kostýmami. A keďže Barrandov sa nachádza v hlavnom meste Českej republiky, v Prahe, mali možnosť aspoň trochu prejsť cez najznámejšie pamiatky. Od Hradčan sa vybrali na Karlov most a potom ku Orloju. Návšteva hlavného mesta bude v mnohých rezonovať určite dlhú dobu.

Posledný deň aktivity bol venovaný prezentovaniu prác

pred inými žiakmi a učiteľmi školy. Navštívili miestostarostu mesta, ktorý im venoval malé darčeky ako pamiatku na mesto. Po odovzdaní certifikátov sa ich týždeň skončil. A ako inak, ak nie filmom.

Dovidenia a čoskoro sa uvidíme u nás, na Slovensku.

Mgr. Kružliaková Miriam
koordinátor projektu

Beseda s policajtmi

V piatok 8. apríla 2022 našu školu navštívili policajti z Obvodného oddelenia policajného zboru vo Zvolene. Pán riaditeľ obv. odd. major Ing. Peter Mlynárik, príporčíčka Zuzana Huliaková a nadstrážmajster Martin Ďurica najskôr s mladšími žiakmi diskutovali na tému dopravnej výchovy. Preverili

aj znalosť dopravných značiek a predpisov, základnú výbavu cyklistu, pravidlá pri jazde na elektrickej kolobežke, populárnej aj medzi našimi žiakmi. Žiaci sa oboznámili aj s poskytovaním prvej pomoci. Za správne odpovede si od pánov policajtov vyslúžili sladkú odmenu a darčeky.

Žiaci druhého stupňa absolvovali besedu na tému

šikany, kyberšikany a jej dôsledkov. Neobišli ani ťažkú tému drog a závislostí od rôznych návykových a škodlivých látok.

Napokon, aj pedagógovia v záujme prevencie a skorého rozpoznania týchto negatívnych javov musia byť informovaní, preto sme vďační, že si pán Mlynárik našiel čas aj na oboznámenie učiteľov o tom, ako postupovať v

případe rôznych priestupkov žiakov. Súčasne si pedagógovia mali možnosť prezrieť vzorky rôznych návykových látok, aby v prípade výskytu na škole dokázali vhodne na túto situáciu zareagovať.

Pánom policajtom ďakujeme, že si našli čas a prišli medzi nás. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu niekedy v budúcnosti.

PaedDr. Andrea Kiliková

Náučný chodník aj v areáli školy

Pri príležitosti 60. výročia našej školy sme v areáli Základnej školy v Dobrej Nive otvorili náš, školský Náučný chodník História a súčasnosť Dobrej Nivy. Tento „minichodník“ má tri stojany, na ktorých je umiestnených 9 informačných tabúl. Na prvom stojane sú tabule, ktoré informujú o histórii obce, o jej tradíciách a folklóre a o vývoji školstva v obci. Na druhom stojane sa žiaci dozvedia o prírodných zaujímavostiach v chotári obce, podrobnejšie o Šiestich mostoch a o Dobronivskom hrade. Tretí stojan sa nachádza na mieste, z ktorého je pekný výhľad na

oba naše kostoly a medzi ich vežami môžeme vidieť dubový háj – Gavurky, ktorý je teraz tak často navštevovaný. Na ňom sú tabule venované práve týmto trom témam a Slávikovcom.

Určite budú tieto tabule výbornou učebnou pomôckou pri výuke regionálnej výchovy, dejepisu, geografie i ďalších predmetov. Grafickú úpravu aj týchto tabúl urobil pán Borodovčák a samotnú výrobu a osadenie stojanov realizoval p. Pospíšil za aktívnej spolupráce s p. učiteľom Slosiarikom.

PaedDr. Mária Slosiariková
riaditeľka školy

OBEČNÉ SPOLKY

Premnožené medvede menia aj plány Dobronivských turistov

Predposlednú májovú nedeľu si členovia Spolku Dobronivských turistov naplánovali výstup na Poľanu. Tragický prípad útoku medvedice s vážnym ublížením na

zdraví nás však dosť vystrašil, a preto sme sa rozhodli pre zmenu a zvolili sme turistiku vo Veľkej Fatre, v blízkosti Čremošného. Naším cieľom sa stal Drienok / 1268 m/. Bola naplánovaná dosť náročná výše 6 hodinová túra, a tak viacerí to vzdali už pri nástupe do autobusu. Zvolili

si ľahšiu variantu – kúpanie sa v bazénoch kúpeľov v Turčianskych Tepliciach. Po prejdenej kilometroch na predchádzajúcich túrach je určite dobré dopriať si aj trochu relaxu v oddychových bazénoch, či len tak si zaplávať. A veru ich nemrzelo, že sa tak rozhodli. Domov sa vracali všetci spokojní. Aj tí, čo dosiahli vytúžený vrchol, aj tí čo

využili oddych v teplej vode. I keď niektorí si kladli otázku: Dokedy budú medvede na Slovensku chránené? Či dovtedy, kým sa nebudú „špacírovať“ po Bratislave, alebo kým sa voľakťorý nezahryzne do zadku nejakému poslancovi alebo ministrovi. A tip by sme mu veru vedeli dať...

Mgr. Ján Slosiarik

Z aktivít Športklubu

Dovoľte aby sme Vás v krátkosti informovali o dvoch športových podujatiach, ktoré sa nám podarilo v našej obci usporiadať v posledných týždňoch. Prvým bola premiérová edícia Dobronivského cyklovíkendu spojená s cyklistickými pretekmi Gavurky RIDE, konaná v priebehu víkendu 23.4.-24.4.2022. Sobota bola venovaná hobby cyklistike rôznych druhov. Pripravené boli dve trate pre horské bicykle, cestná trať s dĺžkou 75 kilometrov, ochutnávka nových singletrailov Lomné a krátky športový program bol venovaný aj deťom. Myslíme, že si našiel aj tento typ akcie svoj ohlas, o čom hovorili desiatky zúčastnených obyvateľov našej, ale aj susedných obcí. Na nedeľu sme si pripravili novú výzvu, cestné cyklopreteky. Viedli cestami druhej a tretej triedy územím troch okresov. Logisticky to bolo pomerne

náročné podujatie, najmä z dôvodu, že s akciou tohto typu sme mali minimálne skúsenosti. O to viac nás tešilo, ba až prekvapilo záujem pretekárov naozaj z celého Slovenska a takisto aj ich vysoká kvalita. Do cieľa prišlo nako-

behla naša bežecká klasika, Gavurky RUN. Po dvoch pandemických rokoch sme sa vrátili k májovému termínu. Táto zmena priniesla mierne vyšší počet pretekárov a aj rekord hlavnej trate. Ten má od soboty hodnotu presných 36

nec takmer 80 pretekárov, víťazný čas 2:03 hodiny na trati s dĺžkou 75 km a prevýšením 1200 metrov, tiež napovedá o kvalite zúčastnených.

V sobotu 28.05.2022 pre-

minút a drží ho Matej Schieber. Spolu s detskými kategóriami sa všetkých behov zúčastnilo takmer 400 bežcov, čo je naozaj pekné číslo. Obe akcie sú tak najväčšími

svojho druhu v našom okrese a sme veľmi radi, že vieme takéto počty športovcov do našej obce prilákať. Nešlo by to ale bez výdatnej pomoci Obce Dobrá Niva a jej zamestnancov, PZ 5 vrchov, Obecných lesov Dobrá Niva s.r.o., ZŠ s MŠ J. S. Neresnického v Dobrej Nive, DHZ Dobrá Niva i členov OŠK Dobrá Niva. Okrem nich boli veľkou podporou aj naši sponzori, ktorí výrazne pomohli k tomu, aby sme nemuseli zvyšovať štartovné pri narastajúcich nákladoch. Všetkým veľmi ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Z naplánovaných obecných akcií v roku 2022 nás čakajú ešte dve. Obe budú skôr lokálne určené členom klubu, obyvateľom a deťom v obci. Najbližšie to bude tretie pokračovanie Duatlonu 11.6.2022. Viac informácií prinesieme na facebookovej stránke Športklubu.

Ing. Rastislav Košťalik

FUTBALOVÉ OKIENKO

OŠK Dobrá Niva informuje svojich fanúšikov a priaznivcov futbalu o účinkovaní našich mužstiev v súťažiach riadených Oblastným futbalovým zväzom Zvolen a Stredoslovenským futbalovým zväzom Banská Bystrica, súťažný ročník 2021/2022, jar 2022.

Oblastný futbalový zväz ZvolenMládežnícke mužstvá**MO U 11**

Dátum	Domáci	Hostia	Výsledok
09.05.2022	TJ Agro Ostrá Lúka	OŠK Dobrá Niva	7:0
13.05.2022	MFK Spartak Hriňová	OŠK Dobrá Niva	0:1
20.05.2022	OŠK Dobrá Niva	OŠK Stožok	0:6
27.05.2022	OŠK Dobrá Niva	TJ Agro Ostrá Lúka	1:4

MO U19

Dátum	Domáci	Hostia	Výsledok
14.05.2022	OŠK Dobrá Niva	MFK Spartak Hriňová	6:0
21.05.2022	OZ OFK Sebechleby	OŠK Dobrá Niva	9:1
28.05.2022	OŠK Dobrá Niva	MFK Zvolen B	0:3

Stredoslovenský futbalový zväz Banská BystricaDospelí

V. liga, skupina „C“ je naplno rozbehnutá a podľa výsledkov a tabuľkového postavenia bude dramatická až do posledného 26. kola, nakoľko v zostupovej zóne bojuje o udržanie sa až 5 mužstiev od 10. miesta až po 14. miesto. Naše A mužstvo vďaka vynikajúcim výsledkom v posledných kolách sa vrátilo do boja o zotrvanie v V. lige, skupina „C“ aj vďaka vynikajúcim výsledkom:

Dátum	Domáci	Hostia	Výsledok	Góly
01.05.2022	FK Selce	OŠK Dobrá Niva	0:1	Šišmiš
08.05.2022	OŠK Dobrá Niva	TJ Slovan Dudince	2:1	Babiak, Filander
15.05.2022	TJ ŠK Sokol Jakub	OŠK Dobrá Niva	3:1	R.Kyslý
22.05.2022	OŠK Dobrá Niva	OŠK Hliník nad Hronom	0:3	-----
29.05.2022	OTJ Hontianske Nemce	OŠK Dobrá Niva	0:2	Babiak, Cibul'a

Poradie	Názov klubu	Zápasy	Výhry	Remízy	Prehry	Skóre		Body
1.	L.VIESKA	23	17	2	4	66	26	53
2.	Sl. Ľupča	23	15	6	2	57	26	51
3.	SÁSOVÁ	23	13	4	6	73	38	43
4.	Selce	23	12	6	5	48	27	42
5.	BREZNO	23	11	7	5	49	25	40
6.	Jakub	23	10	4	9	54	45	34
7.	Hliník nad	23	8	6	9	39	36	30
8.	Krupina	23	7	8	8	31	32	29
9.	Bacúch	23	6	7	10	38	54	25
10.	Dudince	23	6	4	13	33	64	22
11.	Hriňová	23	6	3	14	38	47	21
12.	Hrochoť	23	6	3	14	26	56	21
13.	Dobrá Niva	23	5	4	14	28	56	19
14.	H. Nemce	23	4	6	13	22	60	18

HISTORICKÉ OKIENKO

O školách v Dobrej Nive

Evanjelická škola

Reformácia požadovala zriadenie školy pri každej fare. Reformácia je náboženské hnutie pre obnovu kresťanskej cirkvi, výlučne na zásadách Písma Svätého, podnietené vystúpením nemeckého teológa Martina Luthera v roku 1517. Aby si veriaci mohli samostatne čítať Písmo Sväté vo svojom jazyku, museli sa naučiť písať a čítať. Reformácia sa rýchlo rozšírila aj na územie dnešného Slovenska. Zbor evanjelickej cirkvi augsburského vyznania vznikol v Dobrej Nive asi v roku 1530. Zákon zvolenského evanjelického bratstva (kontubernia), ktorý dňa 26. júna 1632 potvrdila zvolenská panská stolica, vo svojej deviatej hlave určuje pravidlá pre školstvo. Rektor (učiteľ) má svoje povolanie konať vážne a zodpovedne. Učí predovšetkým katechizmus a nábožný spev, aby mládež vedela v kostole spievať. Žiakov vyučuje aj iné vedomosti a zručnosti. Učiteľ je farárovým pomocníkom a je mu podriadený. Má byť spokojný s tým čo mu farár môže poskytnúť, včítane stravovania.

Svetské úrady v Uhorsku prikázali povinnú školskú dochádzku po roku 1753, keď sa pre všetky deti otvorili obecné triviálne školy. V triviálnych dedinských školách sa žiaci učili písať, čítať a rátať.

Mená prvých dobronivských evanjelických učiteľov

nie sú známe. Nemenovaný ev. učiteľ sa spomína v kontuberniálnej (seniorálnej) zápisnici z 27. apríla 1598. Od roku 1608 tu pôsobili títo učители: Juraj Gardián, Martin Sitarius, Michael Nundoroschides, Ján Szentkereszty, Ján Emericiades, Ján Fontani, Juraj Kazár, Daniel Huszár, Matej Fabricius a Juraj Vatra. Po nástupe protireformácie evanjelikom násilím odoberali kostoly a školy. Podľa článku 26 šopronského snemu z roku 1681, mali evanjelici právo iba na dve školy v každej stolici. Vo zvolenskej stolici to bol Hronsek a Ostrá Lúka. Keď v roku 1709 cisársky generál Heister vyhnal ev. farára Pilárika z Dobrej Nivy, zanikla tu evanjelická cirkev, fara aj škola. Po obnovení evanjelickej cirkvi od roku 1784 účinkovali v Dobrej Nive títo učители: Pavol Barholomeides, Michael Pokorný, Jozef Petráš, Samuel Hajtmanský st., Samuel Hajtmanský ml., Karol Kubányi, Aurel Vlastimil Emil Ličko, Ján Paulinyi, Gustáv Ludvík Bernáth, Viliam Jakub Pepich, Gejza Vissnyi, Béla Andaházy, Ján Molnár, Ján Kontra, Ernest Zorkóczy, Ján Šomogyi, Pavla Zafková, Vladimír Bágel a Alžbeta Kollárová.

Vladimír Bágel (1908 – 1974) v rokoch 1930 – 41 učil v Dobrej Nive. 1945 – 74 šéfredaktor Hlavnej relácie pre deti a mládež Čs. rozhlasu v Bratislave. Organizátor osvetovej činnosti. Účastník protifašistického odboja a príslušník I. čs. armády na

Slovensku. Vyznamenaný Radom SNP 2. tr.

Uhorský snem vydaním Zákonného článku č.26 z roku 1791 vrátil evanjelikom náboženskú slobodu. O školstve sa píše v jeho piatom odseku. Vláda ČSR schválila 10. mája 1922 Ústavu evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, ktorá nadväzuje na Zákonný čl. 26. Učiteľa a kantora volil zborový konvent, vedený zborovým predsedníctvom. Vokátor zvoleného učiteľa a kantora podpisovali predsedníctvo, kurátori, zapisovateľ a najmenej piati cirkevníci. Vokátor je zmluva, ktorá určuje práva a povinnosti zboru a zvoleného činiteľa, stanovuje plat, ofery, naturálne dávky, užívanie cirkevného bytu, majetku a pod. Učiteľia sa volili doživotne, ako aj ostaní činitelia, ktorým prislúchal vokátor.

Katolícky archidiakon Štefan Bartók, nehľadiac na to, že evanjelici majú svojho superintendenta Dávida Lányho, vizitoval aj evanjelické cirkvi. V čase vizitácie r. 1657 udáva, že v Dobrej Nive bolo 510 evanjelikov a katolíka nespomína žiadneho. Fraňo Ladislav Mednyanský zapísal vo svojej zápisnici z r. 1713, keď tu už bol osadený katolícky farár, 5 katolíkov a 700 evanjelikov. V roku 1787 boli v Dobrej Nive len tri rímskokatolícke deti a z nich jedno učiteľovo. V roku 1789 tu žilo 151 evanjelických rodín, ale katolíckych občanov okrem fary, školy a mlyna, ktorí by platili daň, tu nebolo.

Po vydaní Tolerančného patentu bolo evanjelikom povolené postaviť si kostol, faru a školu. V súvislosti s vydaním Tolerančného patentu mohli byť napr. aj nekatolíci menovaní za profesorov práva, lekárstva a filozofie. V Dobrej Nive bol od roku 1777 evanjelický učiteľ na obecnej (triviálnej) škole. Dobronivci dňa 16. mája 1789 predložili pred Miestodržiteľskú kráľovskú radu prosbu o povolenie evanjelickej školy. Zaviazali sa platiť učiteľa, aj jeho pomocníka. Vlastnú školskú budovu nemali, preto prosili, aby kvartielny dom slúžiaci na ubytovanie ofíciov pre-

chádzajúceho vojska, mohli upraviť na školu. Tiež sa domáhali, aby od platenia katolíckeho učiteľa boli oslobodení, lebo im v ničom neslúži a v mestečku žije len jeden chudobný katolícky obyvateľ. Škola bola potom v tom kvartielnom dome, v bývalej krčme, v ešte nevyschnutej novej farskej budove a v bývalom sleziakovskom dome. Po zbúraní sleziakov dom postavili v roku 1825 prvú riadnu ev. školu aj s bytom pre učiteľa (na dnešnej Ul. Šoltésovej). Na priečnej hrade bol vyrezaný tento nápis: „Schola Communitas Evangel. Dobronivensis Aedificata MDCCCXXXV Die 24. Maji.“ Štoly a desiatok boli prinútení platiť aj katolíckemu učiteľovi až do revolúcie v roku 1848, napriek tomu, že od tohto platenia ich oslobodzoval 6. odsek Zák. čl. 26 z roku 1791.

Do školy chodilo asi 80 žiakov. Keď sa školopovinné deti už do školy nespratali, postavili v roku 1861 na dvore tejto školy, vedľa Studničného potoka, novú učebňu a jednu izbičku pre pomocného učiteľa. Ukázalo sa, že to nebolo vhodné riešenie. Túto novo postavenú budovu potom využívali na iné účely a prenajímali ju na bývanie pre ľudí nemajúcich svoj vlastný dom. Ako poslední tu bývali Ján Beňo a Ján Uhliar. Školský dvor mal rozlohu 50 m². V roku 1948 bola v tejto budove z roku 1888 ustanovená Materská škola a staviská školy z roku 1861 boli zanedlho zbúrané a dvor sa o túto plochu zväčšil. Okrem toho pri škole boli: dreváreň, 3 chlievy a maštal.

V roku 1862 postavili druhú školu v Dolnom konci (dnes Ul. Slávikova), nákladom vyše 2000 zl. Najprv mokrý, močaristý pozemok zavozili zemou. Všetky ručné a vozové práce konali „z poriadky“. Budova bola v roku 1936 opravovaná. Vedľajšie staviská: otvorená dreváreň, dva chlievy a jedna maštal. Dvor mal výmeru asi 200 m².

V roku 1868 bol vydaný zákon o šesťročnej povinnej školskej dochádzke.

Dobronivská evanjelic-

ká cirkev uverejnila dňa 1. decembra 1879 v časopise Evanjelická škola citujem: „Súbeh na uprázdnenú kantorskú – učiteľskú stanicu pri ev. a. v. cirkvi dobronivskej vyššej triedovej školy s nasledujúcimi dôchodky: z cirkevnej a mestskej kassy spolu 188 zl. 25 kr. rakúskeho čísla, 11 kíl pšenice, 24 kily roží, 21/2, kily ovsa, 40 centov sena, asi 80zl. didactrum, asi 20 zl. z pohrebných štôl, úžitok záhrady, pod 4 kily oráčiny, 12 láchtrov dreva, byt z troch izieb, kuchyne, špajze a maštale náležajúci. Uchádzajúci sa majú u dolupodpísaného farského úradu svedectvami zákonnej spôsobilosti a dosavadného účinkovania do 1-ho februára 1880 roku vykázať. Dano v Dobronivej dňa 1-ho decembra 1879. Ján Liphay, dobronivský ev. farár“.

Na valnom zhromaždení Zvolensko – dobronivského učiteľského spolku, konaného dňa 30. decembra 1880 v Pliešovciach, predniesol dobronivský učiteľ Viliam Pepich prednášku o školskej disciplíne.

V roku 1888 zbúrali starú školu (Ul. Šoltésovej) z roku 1825 a na jej mieste postavili novú učebnú sieň o svetlosti: 10,5 m dĺžky, 7 m šírky a 4 m výšky s malou predsieňou. Táto škola patrila medzi najkrajšie vo Zvolenskom senioráte. Dlhé roky slúžila aj ako spoločenský priestor napr. pre divadlá. Do obidvoch škôl chodilo skoro 200 detí.

Podľa Stanov obce Dobronivá z roku 1890, VI. hlavy, 13. článku, bol richtár povinný, citujem: „Na základe stávajúcich predpisov každoročne a skrz z dom na dom chodenia, prevedie popis školopovinných dietok; dozerá na to, aby rodičia... dietky do školy riadne posielali... povinnosti zanedbávajúcich rodičov v páde potreby skrz zákonom predpísané pokutovanie núti.“

Tretiu školu založili v roku 1900. Na mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva bola 30. novembra 1900 schválená kúpno-predajná zmluva o odpredaji obecného

ho majetku. Predaj obecného majetku mohol byť schválený nadpolovičnou väčšinou poslancov. Z 27 členného zastupiteľstva bolo prítomných 19 poslancov a všetci hlasovali za predaj. Obec predala a ev. cirkev kúpila v Ulici (dnes Ul. Štúrova) neobývaný dom bývalého hôrneho dozorcú, spolu s prilaľým dvorom a záhradou za 1500 korún. Kúpno-predajnú zmluvu schválili nadriadené úrady. Ev. cirkev ešte prikúpila časť susedného pozemku za 160 korún. Dom bol upravený na učiteľský byt a v roku 1902 postavili novú učebnú sieň spolu za 3739 korún. Následne sa v jednej škole učili dva ročníky. Nové lavice a harmónium nadobudli z dobrovoľných darov. Na plat učiteľa poskytol značnú podporu štát. Školská budova bola opravovaná v roku 1939. Vedľajšie staviská: humno bolo využívané ako dreváreň, pivnica, dva chlievy a maštaľ. Dvor je vo výmere 150 m². Záhrada pre učiteľa má výmeru 18 árov a 90 m².

V roku 1904 sa obec zaviazala dodávať pre novú evanjelickú školu 59 plno metrov palivového dreva. Drevo dodávala nielen pre učiteľov, ale aj pre duchovných evanjelickej a katolíckej cirkvi. Obec pre nich z obecných hôr ročne dodávala 250 plno metrov dreva.

V roku 1907 uhorský minister kultu a výučby Albert Apponyi, zaviedol zákony o povinnom vyučovaní v maďarčine aj na základných školách. Slovenčina sa mohla vyučovať jednu hodinu týždenne. Žiaci sa aj medzi sebou museli rozprávať len po maďarsky. Zákon ďalej stanovoval, že deti po skončení štvrtého ročníka musia ovládať maďarčinu slovom, aj písmom. Pre slovenských učiteľov a žiakov prišlo ťažké obdobie, lebo museli rešpektovať zákon. Učiteľom boli štátom stanovené minimálne mzdy a v prípade, že ich cirkev nedokázala platiť, musela požiadať, aby ich doplatil štát a to znamenalo povinnosť vyučovať po maďarsky. Učiteľia museli v maďarčine skladať sľub vernosti. Vláda si takto

zabezpečila kontrolu štátnych a cirkevných škôl. Očakávané rýchle pomaďarčenie nebolo úspešné, lebo mimo školy sa deti vrátili k svojej slovenčine a plynulej maďarčine sa ich väčšina nenaučila.

V roku 1909 boli všetky školy vo Zvolenskom senioráte vykázané ako školy s maďarskou vyučovacou rečou.

Školský rok sa na ev. škole začínal a končil Službami Božími v kostole. Na konci školského roku priviedol učiteľ svojich žiakov do kostola. Za stôl pred oltárom sa posadili farár, učiteľ a richtár. Žiaci a ich rodičia sedeli v laviciach. Učiteľ kládol žiakom otázky z preberaného učiva, žiaci sa hlásili a odpovedali. Táto záverečná skúška sa volala exámen.

Uhorské kráľovské ministerstvo vnútra nariadilo župám v roku 1913, vypracovať evidenciu osôb majúcich v slovenskom národnostnom hnutí významnejšie postavenie. V tejto evidencii sa nachádza 526 mien Slovákov nebezpečných pre Uhorsko, ktorí v prípade ohrozenia štátu majú byť uväznení. Vo zvolenskej župe to bol aj Viliam J. Pepich, evanjelický učiteľ v Dobrej Nive. Viliam J. Pepich vychovával žiakov v slovenskom duchu. Ako zvlášť nebezpeční boli zaevidovaní ev. farár Ján Slávik i Juraj Slávik Neresnický. Najdôležitejšou úlohou uhorského školstva na území obývanom Slováckmi bolo naučiť Slovákov po maďarsky a nadobudnutie iných vedomostí bolo až na poslednom mieste. Uhorské školské úrady v roku 1914 V. J. Pepicha pod zámienkou

nedostatočnej znalosti maďarského jazyka predčasne s nízkym dôchodkom penzionovali. Jeho žiadosť z roku 1924 o zvýšenie „odpočinkových požitkov cestou milosti“ adresovanú Ministerstvu školstva v Prahe, podporil preprajné vybavenie, jeho bývalý žiak, župan Juraj Slávik Neresnický a Zväz slovenského učiteľstva v Martine.

V roku 1913 povolilo uhorské ministerstvo kultu a výučby pre evanjelické školy slovenský Abecedár pre 1. triedu a Čítanku pre 2. triedu, ktoré zostavil evanjelický farár v Dobrej Nive Ján Slávik. Čítanky pre 3. a 4. triedu už viac rokov ministerstvo nepovolilo, tak učiteľia museli učiť čítanie z Biblickej histórie a Nového Zákona. Druhé opravené vydanie Abecedára a Čítanky vyšlo v roku 1919.

Po rozpade Rakúsko – uhorskej monarchie slovenské školstvo nejestvovalo a muselo sa vybudovať.

Podľa „Triedneho výkazu dochádzky a úspechu 1. triedy trojtriednej ľudovej školy ev. a. vyz. v Dobronivej za školský rok 1921/22“ chodil do tejto triedy Jolán Frommeyer, náboženstva rim. kat., narodený v Dragujevaci v Juhooslávii. Do ev. školy chodili aj ďalšie katolícke deti.

Vo výkaze o mimoškolskej činnosti učiteľov za rok 1934 sa dočítame, že rímskokatolícka a evanjelická škola odohrali divadelné predstavenie „Až lipa zakvitne“ v prospech chudobných detí.

Školské vyučovanie sústavne nenavštevovali všetky školopovinné deti. Niektoré chodili do školy len v zime.

Starí ľudia sa nepýtali do ktorej triedy chodíš, ale sa pýtali: „kerú zimu chodíš“.

Zákon č. 308 z roku 1940 odobral cirkvám na Slovensku povinnosť prispievať na školu a preniesol ju na obce. Ev. cirkev tým stratila právo ustanovovať, kvalifikovať a uplatňovať cirkevnú disciplínu u svojich učiteľov. Ev. a. v. ľudová škola v Dobrej Nive podliehala tomuto zákonu od 1. septembra 1942, kedy cirkev odovzdala obci hnuťelný a nehnuteľný školský majetok. Predsedom školskej stolice (vo význame úradnej inštalácie) bol roľník Ján Polc. Ev. ľudová škola mala štyri postupové triedy. K 1. januáru 1941 dochádzalo do tejto školy 179 detí. V liste Ministerstva školstva a národnej osvety z 25. marca 1942 adresovanom Obecnému úradu v Dobrej Nive sa píše: „V predmetnej škole sa zaškolia iba deti ev. a. v.“. Vládnym komisárom obce Dobrá Niva rozhodnutím zo dňa 6. októbra 1943 udelil na úhradu mimoriadnych školských potrieb, ev. a. v. ľud. škole sumu 25 400 Ks a r. k. ľud. škole sumu 6 400 Ks.

SNR 6.9.1944 a potom ešte 2. júna 1945 poštátnila celé školstvo, čím boli cirkvi odobraté a znárodnené všetky pedagogické zariadenia s výnimkou teologickej fakulty.

Rímskokatolícka škola

Rímskokatolícka škola sa nachádzala pod kostolom. Po prvej svetovej vojne bolo na pôvodne prízemnú budovu postavené poschodie

pre učiteľský byt. V škole sa všetky ročníky učili v jednej triede. Do školy k 1. januáru 1941 dochádzalo 28 detí. V liste Ministerstva školstva a národnej osvety z 25. marca 1942 adresovanom Školdozornému úradu vo Zvolene sa píše: „V predmetnej škole sa zaškolia iba deti rím. kat. náboženstva.“ Na tejto škole v rokoch 1943 a 1944 Paula Púdelková vyučovala dve hodiny týždenne predmet výchovné ručné práce a náuku o domácnosti. Učitelia: Ján Glózik, Ján Mesiarik, Martin Pružinský, Štefan Škoda, Ján Maatz, Margita Loványová, Jolana Szepesiová, Alexander Hyross, Rudolf Servátka a Ján Lauko.

Obecná ľudová škola

Referát ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave dáva dňa 5. marca 1933, v zmysle príslušných predpisov a zákonov, súhlas na zriadenie dvojtriednej obecnej ľudovej školy v Dobrej Nive. Obec sa právoplatne zaviazala uznesením svojho zastupiteľského zboru zo dňa 15. decembra 1932 a 21. decembra 1932 poskytnúť na každú učiteľskú stanicu ročný plat 1200 Kč. Po splnení všetkých zákonných podmienok pre povolenie štátnej podpory a schválenie voľby učiteľa, sa vyžaduje postup podľa príslušného obežníka ministerstva. Referát ministerstva školstva a národnej osvety berie na vedomie, že ev. a. v. škola bude spolupracovať s obecnou ľudovou školou. Obec má vykonať prípravné práce tak, aby sa vyučovanie začalo

v školskom roku 1932/33. K spolupráci s obecnou školou bola vyzvaná aj rímskokatolícka cirkev.

Evanjelická cirkevná škola, rímskokatolícka cirkevná škola a obecná škola, boli v roku 1945 zlúčené do Štátnej ľudovej školy. Riaditeľom sa stal Ján Šomodský (na niektorých dokumentoch je uvádzaný ako riaditeľ Národnej školy). Školský inšpektorát vo Zvolene povolil dňa 7. októbra 1947 na tunajšej škole vyučovanie náboženstva s nárokom odmeny od štátu. Evanjelické náboženstvo sa vyučovalo v troch oddeleniach a rímskokatolícke v jednom oddelení. Náboženská výchova prestala byť v roku 1952 povinným predmetom na školách. Učitelia na cirkevných školách boli zároveň aj kantormi (organistami), no po roku 1952 už nesmeli byť kantormi v kostoloch.

Meštianska škola

Veľká obec Dobrá Niva predložila dňa 29. mája 1938 zamýšľanú investíciu na druhé „päťročie“ (1943 – 1947) výbudovanie obvodnej meštianskej školy v Dobrej Nive pre obce Dobrá Niva, Podzámčok, Breziny, Michalková a Babiná. Približný náklad 1 milión korún. Tento zámer sa nesplnil. Meštian-

ske školy mali tri ročníky a žiaci do nich nastupovali po skončení piateho ročníka ľudovej školy. V tomto období chodilo asi 60 detí z Dobrej Nivy do meštianskej školy vo Zvolene.

Riaditeľ štátnej ľudovej školy v Dobrej Nive Ján Šomodský zaslal dňa 6. februára 1947 Školskému inšpektorátu vo Zvolene návrh na zriadenie Štátnej meštianskej školy v Dobrej Nive. Poverenictvo školstva a osvety v Bratislave rozpracovalo podrobný zámer na zriadenie Štátnej meštianskej školy v Dobrej Nive počínajúc školským rokom 1947/48. Do obvodu školy okrem obce Dobrá Niva sú začlenené obce Podzámčok a Babiná. Predpokladalo sa, že meštianska škola bude mať tri triedy po asi 30 žiakov. Počítalo sa, že obec na vlastné náklady upraví bývalú obecnú školu a dodá potrebné vnútorné zariadenie pre učebne. Ak sa bude stavať nová školská budova, tak obec zabezpečí: pozemok vo výmere 7000 -10000 m², 500 000 Kčs v hotovosti, 200 m³ stavebného kameňa z lomu v Ďuriaňovej, 300 pracovných dní s konštruktérskymi povozmi, 200 mužských peších pracovných dní, 100 ženských pracovných dní a 80 m³ dubovej guľatiny. Poverenictvo školstva a osvety v Bratislave svojím výnosom zo dňa 26. marca 1947, vyškrtlo obec Dobrá Nivu z plánovaných sídiel meštianskych škôl.

Pokračovanie

Popis obrázkov:

1. Bývalá ev. škola, dnes na Ul. Šoltésovej, stav asi v roku 1950. Slovenská národná knižnica Martin, Literárny archív, PD 17 Dobrá Niva.

2. Rímskokatolícky kostol so školou. Fotografia z knihy Jána Slávika Dejiny dobronivskej ev. cirkvi, vydaná v roku 1898, s. 22.

3. Žiaci ev. školy (pravdepodobne v Ulici) s učiteľom, niektorí sú bosí.

4. Pečiatka Štátnej ľudovej školy v Dobrej Nive.

Ján Polc